

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

§. 7. Religio Gallorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

pernis petafones *des Eſchinées*, & Tomacinae, ſeu Tomacla, *des ſaulſſes*.

3. Multum aris ex variis fodinis. *Cæſar*.
4. Canes optimi, *Ouidius*, *Oppianus*, *Gratius*.
5. Equarum famam celebratam; *Trebellius in Claudio*.
6. Lana *Varroni*, licet eam paulo aſperiores dicat *Strabo*.
7. Nardus ad conficiendam theriacam, *Galenus*.
8. Vaccinia purpura ad tingendas feruorum veſtes; *Plinius*.

§. 6. Lingua Gallorum.

DE eâ quadruplex opinio. *Prima*, fuiſſe Celtis, Belgis & Aquitanis proprias, quia moribus & linguâ diſſidere dicuntur à Cæſare, has ergo putant aliqui euaniſſe. Sed diſta Cæſaris explicanda de variis dialectis indicat *Sidonius*, qui vnus linguarum Gallorum meminit quam Celticam vocat: itemque *Strabo* ſub initium 4. qui præter Aquitanos οὐ ὁμογλώτῃσι ἀλλὰ μικρὸν παρελάτῃοντας ταῖς γλώτῃσι. Sed quænam illa?

Secunda, eſt Glareani qui Germanicam Ciszhenanam putat, vt Helueticam, aut Treuirenſem, quia S. Hieronymus ait linguam Galatarum Aſiaticorum eſſe ſimilem ei quâ loquebantur Treuiri ſuo tempore. Falfum planè, quia *Tacitus* de moribus Germanorum colligit Gothinos in Germania non fuiſſe origine Germanos, quia Gallicâ linguâ utebantur.

Tertia, Græcè locutos eſſe putat, quia in Helueticorum caſtris libros reperit Cæſar, in quibus nomina militum continebantur ſcripta Græcè: confirmatur, quia tempore *Strabonis* inſtrumenta publica Græcè ſcribebantur. Falfum item: cur enim ad Cæſarem Q. Cicero obſeſſus Græcè reſcripſiſſet ne litteræ interciperentur?

Quarta denique ait eandem fuiſſe cum Britannicâ, vt libro tertio manifeſtè probauimus.

§. 7. Religio Gallorum.

IMPERITE, aut malitioſè *Tullius* omnem Gallis religionem ademit, ſi quidem *Liuius* eis perinſenſus non negligètes Religionis dixit. De illâ tria conſiderabimus, Deos, ſacerdotes, ſacra.

DIi Gallorum multi, præcipuus *Mercurius* quem Teutatem, vel Teutanem vocant; *Cæsar*.

Iupiter, ab eis *Taramis* dictus, *Taran* autem illis tonare est. Colebatur sub specie altissimæ quercus.

Hesus, seu *Efus*, aliis *Mars*, cui omnia in bello capta sæpe deuocabant; *Cæsar*: quem etiam sub Imperatoribus omnium Deorum fecerunt heredem; *Vlpianus*.

Belenus, seu *Belis*, fortè *Tibelenus* Tertulliani, & *Abellio* Scaligeri, qui *Apollo* creditur.

Serapis Deus, idem fortè cum *Plutone*. Alij, Onuana dea, Diana Arduina, Vulcanus, Dusij dæmones immundi, quorum meminit S. Augustinus.

SACERDOTES eorum celeberrimi *Druidæ*, ita dicti à voce *Druid* quercus. Apage enim hinc *Druidin* Germanicum quod Deum, & Saxonicum *Drij* quod Magum sonat, sicut & *Drium* quartum Gallorum Regem Pseudoberosi. Dicti sunt à Græcis *Semnothei*, quasi Deorum cultores, & *Samothei* apud Eustathium à voce *Σάμωι*, fastigia propter excellentiam doctrinæ: Robertus Cænalis sic dictos putat à *Samote Dite*. Quò pertrahit hoc Cæsar, Gallos gloriari se habere *Ditem* patrem. Vocati sunt & *Saronides* à *Sarone* quodam: an Rex ille tertius Gallorum, quem Pseudoberosus induxit. Hi porro adolescentes erudiebant, mysteria sua occultabant, memoriæ multa carmina credebant, de philosophia disputabant, credebant animas immortales, Viscum colligebant certo anni tempore, ius dicebant, sed maximè de cæde. Omnibus præerat vnus, qui aliquando armis de principatu certabat. Eorum vestigia hæere putant in voce *Dræux*, oppidi olim Carnutum, apud quos præcipuam fuisse liquet sedem *Druidum*.

Vates Straboni, Amiano *Eubages*, sacrificabant, & naturæ abdita rimabantur.

Bardi à voce Gallicâ quæ Cantorem sonat, vt ait Sulpitius in *Lucanum*, an à *Bardo* Pseudoberosi. Hi Poëtæ erant, & musici, atque Ducum præclara facinora occinebant. Auctoritatis porro tantæ, ait *Diodorus*, vt pugnas solo cantu inhiherent.

SACRIFICIA. Homines immolabant, & ex iis cadentibus, & fuso sanguine futura colligebant, vt supra diximus. Imò & vt morbum vitarent, aut grande periculum, deuocabant se, & immolabant adhibito *Druidâ*; *Cæsar*. Dum adorabant corpus

in læuam torquebant, *Plinius*; conuersi in dextram, *Athenens.*

§. 8. *Politia Gallorum.*

NON hîc attingam Annij commenta, quæ suo Beroso affinxit. Certiora sunt quæ habet Liuius lib. 5. regnante Tarquinio Prisco, Biturigas toti Celticæ dedisse Regem, tumque Ambigatum dictum. Sed procedente tempore mutatus Reip. status, aliis populis Monarchiam, aliis Aristocratiam præferentibus. Apud Aruernos & Heduos tempore Cæsaris creabantur magistratus, apud Senonas, Sequanos, Bellouacos, Reges Eligebantur autem ex virtute, vt ex Cæsare collegimus. Tandem ab eo omnes deuieti sunt, qui Romam ipsam deuicerat, inquit *Mela*, paucis libertate seruata, quæ sensim quoque euauit. Sub Imperatoribus vsque ad Maximinum auaritiæ potiùs Romanorum quàm Barbarorum incursionibus patuit: quid enim sub Tiberio, sub Nerone, sub initia Seueri non est passa Gallia? Maximinus & Decius in eam irrumpentes Germanos represserunt. Sub Gallieno pessimè acceptæ item à Germanis, qui tum primùm ab Aurelio victore dicuntur Franci. Tum quoque hîc nouem ex 30. Tyrannis rerum potiti sunt, præcipui Posthumus, Lollianus, Marius, Victorinus, Victoria eius coniux, Terricus ab Aureliano, quia voluit, victus. Postea dirius vexatæ à Germanis Gallia, sub Probo, Diocletiano, Constantino, sub quo etiam adiunctæ sunt turbæ domesticæ, creato Augustoduni Magnentio, itémque postea Syluano Francorum duce, qui Colonia cæsus est. Per Iulianum Apostatam etiam irrumpentes Germani repressi sunt, sed iterum renouatæ sub Iouiano & Valentiniano eorum excursions, à quo etiam euocati Burgundiones Germanorum hostes, & cum damno Romanorum irrisi. Neque melior sub Valente, & Gratiano status, & maximè cæso per Maximum Tyrannum Gratiano: quando & pars Galliarum, Armorica dicta, Britannis cessit. Sed compositæ per Theodosium turbæ, ac restitutus Imperio Occidentis Valentinianus secundus. Sub Honorio huc Barbari penè omnes confluxerunt. Tum ab Galliâ repulsi Franci, sed Gothi Aquitaniam, & Narbonensem prouinciam occupauerunt; Burgundi Sequanorum agrû, hîcque & vicinis regionibus tenaciùs adhæserunt. Sub Valentiniano tertio Aëtius Romanorum Imperium hîc reparare potuisset